

KONTROLLUTVALGET FOR KOMMUNIKASJONSKONTROLL

Oppnevnt ved Kgl. resolusjon 26. april 2013 i medhold av straffeprosessloven § 216h

Per epost til postmottak@jd.dep.no
Kopi til nina.norby@jd.dep.no

Utvalgets medlemmer
Tingrettsdommer Finn Haugen (leder)
Tingrettsdommer Randi Carlstedt
Førsteamanuensis Jon Petter Rui
Professor Monica Martinussen (varamedlem)
Advokat Thomas Randby (varamedlem)

Deres ref:
Vår ref:

Dato: 08.07.2013

Høring – forslag til endringer i kommunikasjonskontrollforskriften mv.

Det vises til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 4. juni 2013.

Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll (KK-utvalget) har følgende merknader til det som angår endringer av kommunikasjonskontrollforskriften:

Generelt:

KK-utvalget stiller seg i utgangspunktet positiv til å utføre de arbeidsoppgaver utvalget tillegges etter forslaget, men føler samtidig behov for å minne om at utvalget ikke sitter samlet hele tiden og at vi ikke disponerer et permanent sekretariat. Det bes om at dette hensyntas når utvalget tillegges nye oppgaver (det minnes for øvrig om at utvalget nylig er tillagt nye oppgaver i forslag til endringer i ekomloven). Utvalget forutsetter at det avsettes nye budsjettmidler til opplæring og økt arbeidsmengde som følge av forslaget.

Til § 11

Det foreslås å endre § 11 slik at den regulerer forholdet til politiregisterloven. Etter utvalgets syn er det viktig at det ikke gjøres endringer som kan gir grunnlag for misforståelser om hvorvidt personopplysningslovens bestemmelser kommer til anvendelse. Forholdet til personopplysningsloven bør reguleres uttrykkelig – på tilsvarende måte som det foreslås for politiregisterloven.

Det foreslås at politiregisterloven skal gjelde så langt den passer. Som det tilkjennegis i høringsnotatet er det mange bestemmelser i politiregisterloven som ikke vil være anvendelige ved kommunikasjonskontroll. For å skape mest mulig klarhet om hvilke regler som gjelder (som er spesielt viktig innenfor kommunikasjonskontroll), mener utvalget det uttrykkelig bør nevnes hvilke bestemmelser i politiregisterloven som får anvendelse. Dette vil skape betydelig mer klarhet for de berørte aktører innenfor politiet, og det vil for utvalget være enklere å gjennomføre etterkontroll.

Postadresse til utvalgets leder
c/o Oslo tingrett
Postboks 8023 Dep,
0030 Oslo

Postadresse til utvalgets sekretær
Knut-Fredrik Haug-Hustad
c/o Justisdepartementet
Postboks 8005 Dep,
0030 Oslo

Til § 14

Utvalget tillegges ved nytt tredje ledd en kontrolloppgave (med tilhørende virkemidler) som for øvrig utøves av Datatilsynet. Det er viktig at det ikke oppstår uklarhet om grensen mellom KK-utvalgets og Datatilsynets kontrollområder. Det kan vurderes om dette også bør fremgå uttrykkelig i politiregisterloven med tilhørende forskrift.

KK-utvalget utøver etterfølgende kontroll og kan ikke gripe inn i pågående saker, jf. § 14 tredje ledd. Det synes som bestemmelsen om at utvalget ikke kan gripe inn i løpende kommunikasjonskontroll er fjernet uten nærmere begrunnelse. Utvalget antar dette beror på en inkurie og kan ikke se at nytt tredje ledd viderefører gjeldende rett uten realitetsendringer.

Ved tilføyelsen av nytt tredje ledd gis utvalget rett til å iverksette tiltak overfor mangelfull informasjonssikkerhet og internkontroll. I forslaget er kun politiregisterloven § 60 første og annet ledd gitt anvendelse. Tredje ledd oppstiller en adgang til å påklage Datatilsynets vedtak etter første og annet ledd. Det bør vurderes om det også skal gjelde en klageadgang for de tilfellene KK-utvalget fatter vedtak om virkemidler i medhold av politiregisterloven § 60 første og annet ledd.

Til § 15

Utvalget er usikker på om begrepsendringen er hensiktsmessig i det man forutsetter at begjæringen må komme fra en som er registrert. Det er viktig at det tydelig fremgår at det er *den som mener seg* urettmessig utsatt for kommunikasjonskontroll som har rett til å klage.

Bestemmelsen gis etter utvalgets syn et snevrer meningsinnhold i det den omhandler hvorvidt «opplysninger» om vedkommende er behandlet i tråd med oppregnede lover. Etter utvalget syn kommer det ikke tilstrekkelig tydelig frem at utvalget skal utøve legalitetskontroll – om politiets bruk av kommunikasjonskontroll skjer innenfor rammen av lov og forskrift. Utvalget har en mer vidtfavnende kontrolloppgave enn det Datatilsynet har etter politiregisterloven.

Til § 17:

Utvalget ser ønsket om å holde begrepene «klage» og «begjæring om kontroll» fra hverandre, men minner om at kk-forskriften gjelder mer enn kontroll med opplysninger. Utvalget har ingen sterke innvendinger mot begrepsbruken, men det er viktig at det ikke oppstår tvil om at enkeltpersoner eller organisasjoner kan påklage det de mener er urettmessig kommunikasjonskontroll.

Til § 18:

Utvalget legger til grunn det som uttales om krav til uavhengighet og har ingen merknader til forslaget.

Til § 21:

Det følger av § 21 første ledd at det skal gis underretning om kommunikasjonskontroll til den som begjærer det. Det gjelder likevel noen unntak. Blant annet skal det ikke gis underretning om saker som gjelder overtredelse av straffeloven kapittel 8 og 9, og underretningsplikten gjelder ikke alle tidligere saker. Videre kan underretning tidligst gis ett år etter at kontrollen er avsluttet.

Det er for utvalget noe uklart hva en ønsker regulert i nytt annet ledd. Slik utvalget forstår gjeldende bestemmelse er det ikke et alternativ å ikke tar begjæringen til følge. Det skal opplyses om den som begjærer det har vært undergitt kommunikasjonskontroll eller ikke (dog

med begrensninger som nevnt over), jf. § 24 som oppstiller to svaralternativer. Det kan synes som det gjøres modifikasjoner i underretningsplikten, hvilket en antar ikke er tilsiktet. Dersom en ønsker å stille utvalget friere i hvordan underretning skal gis, bør det gjøres endringer i § 24. Utvalgt gir sin tilslutning til å endre § 24 slik at underretning kan gis på en mer hensiktsmessig måte.

Til § 23:

Når det foreslås å gi politiregisterloven med tilhørende forskrift anvendelse, er det viktig at det uttrykkelig fremgår hvilke presiseringer som gjelder. Utvalget legger for øvrig til grunn at den foreslåtte koblingen til politiregisterloven med tilhørende forskrift ikke medfører realitetsendringer for utvalgets øvrige kontrollvirksomhet.

Til § 24:

Utvalget er usikker på om det er hensiktsmessig å oppheve § 24, jf. merknad til § 21, men gir sin tilslutning til å at bestemmelsen gis en annen utforming.

Vennlig hilsen

Finn Haugen
leder